

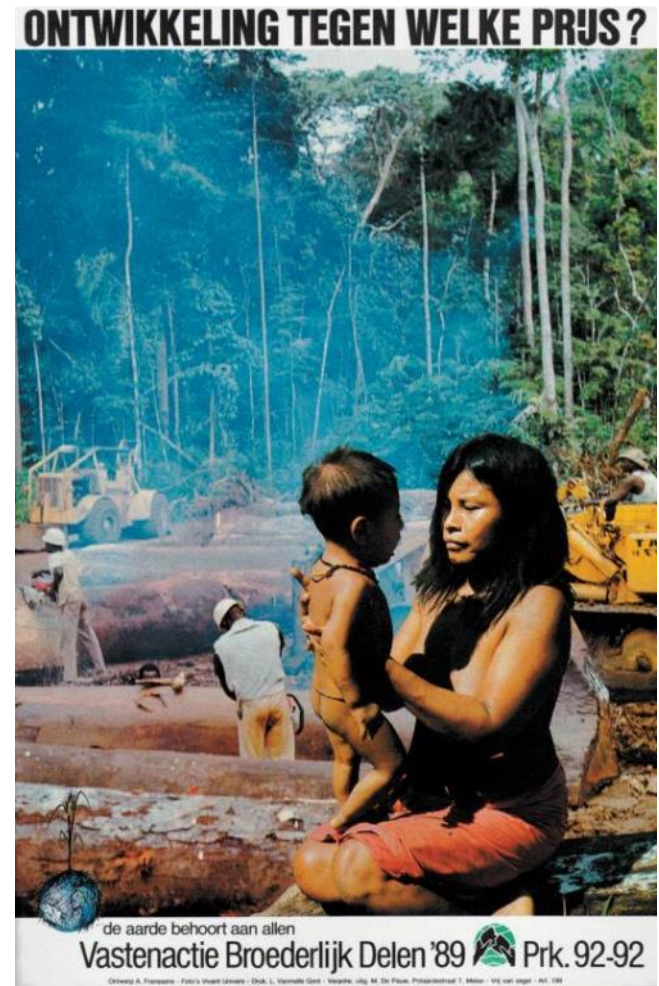
Grondstoffen en systeemverandering in mondiaal perspectief

Webinar Economie van de Hoop, 22/04/21

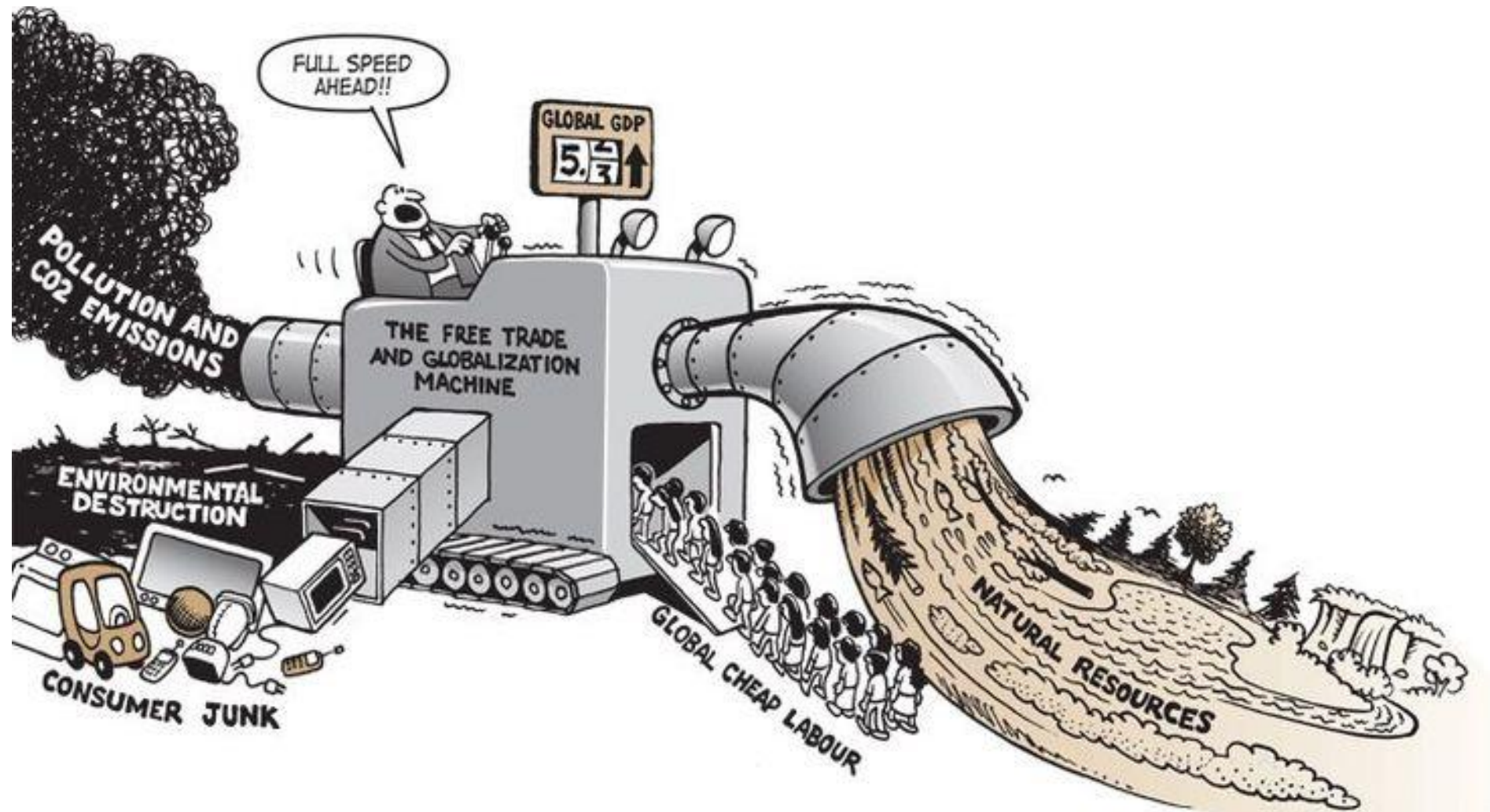

Stysteemverandering: waarom?

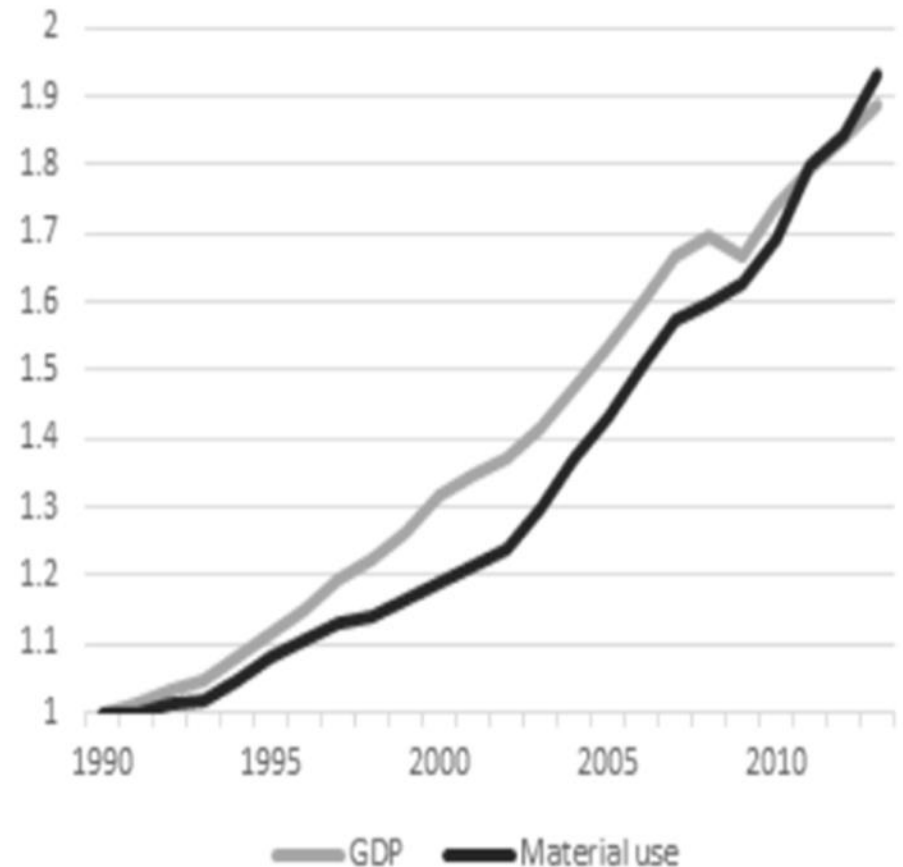
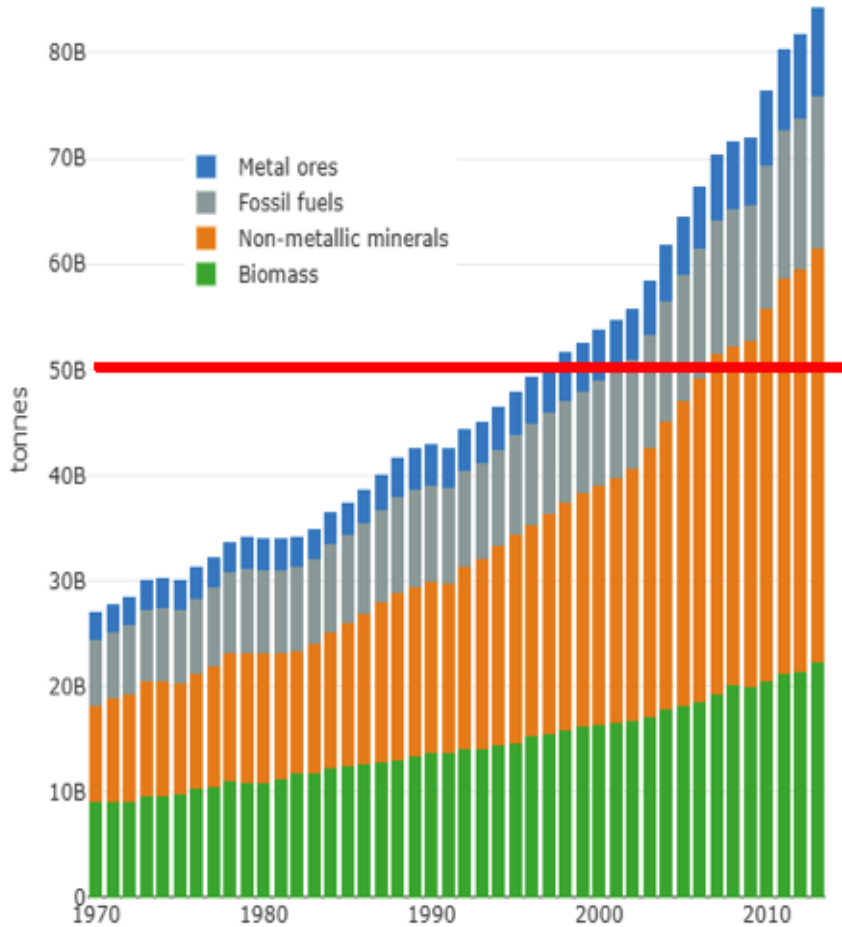
- ‘Ontwikkeling’: individuele, materiële welstand, groei
- Groeimodel botst op grenzen
- Nood aan andere invulling van ‘welvaart’ en ‘goed leven’
- Groeiende beweging

Welk systeem?

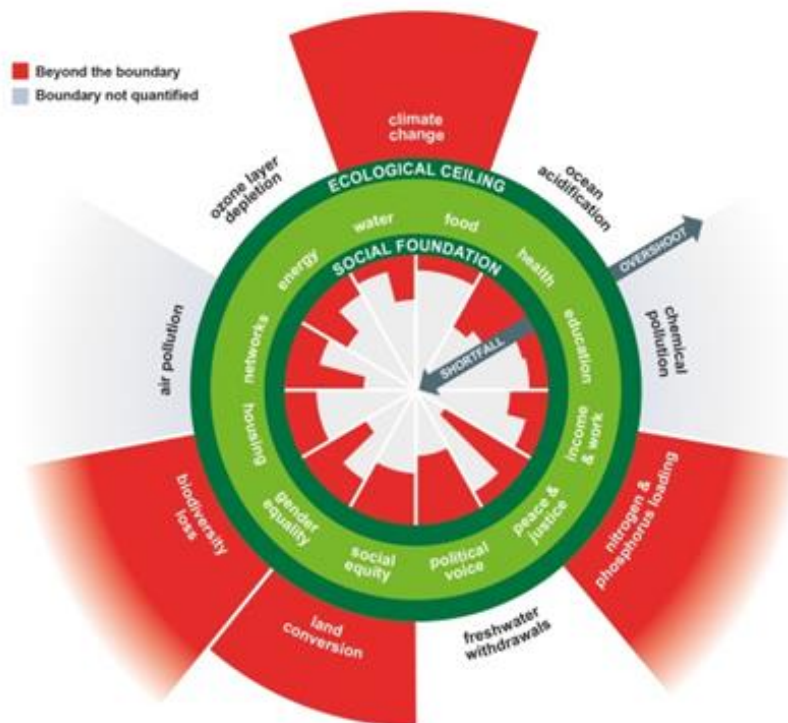

Grondstoffenvoetafdruk en BNP

Grenzen aan grondstoffen

- Extractie van grondstoffen x3 sinds 1970
- België: tot 13x meer verbruik dan globale Zuiden
- **Klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, grondconversie, waterstress, ...**

Grondstoffenvloek

- Veel landen economisch afhankelijk van grondstoffenexport
- Milieuvervuiling
- Schendingen van mensenrechten:
 - Verlies toegang tot water, voedsel, gezondheid, huisvesting
 - Geweld tegen gemeenschappen en organisaties
- Toename ongelijkheid

Geweld tegen milieuactivisten

TOTAL NUMBER OF KILLINGS PER COUNTRY

NUMBER OF KILLINGS BY SECTOR

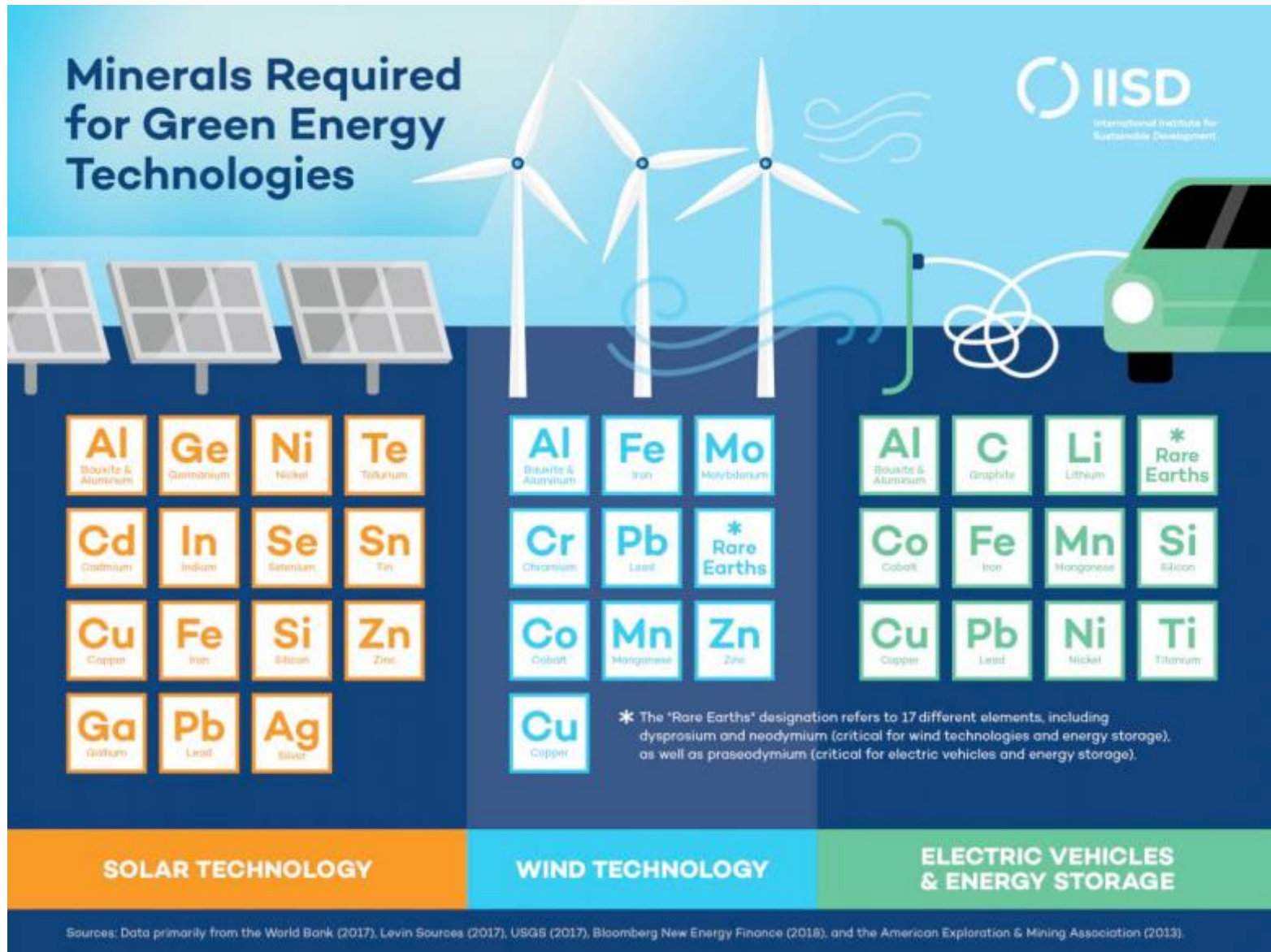
Mining & Extractives	43
Agribusiness	21
Water & Dams	17
Logging	13
Poaching	9
Fishing	2
Wind power	1
Other	7
No clear link to a sector	55

© Global Witness

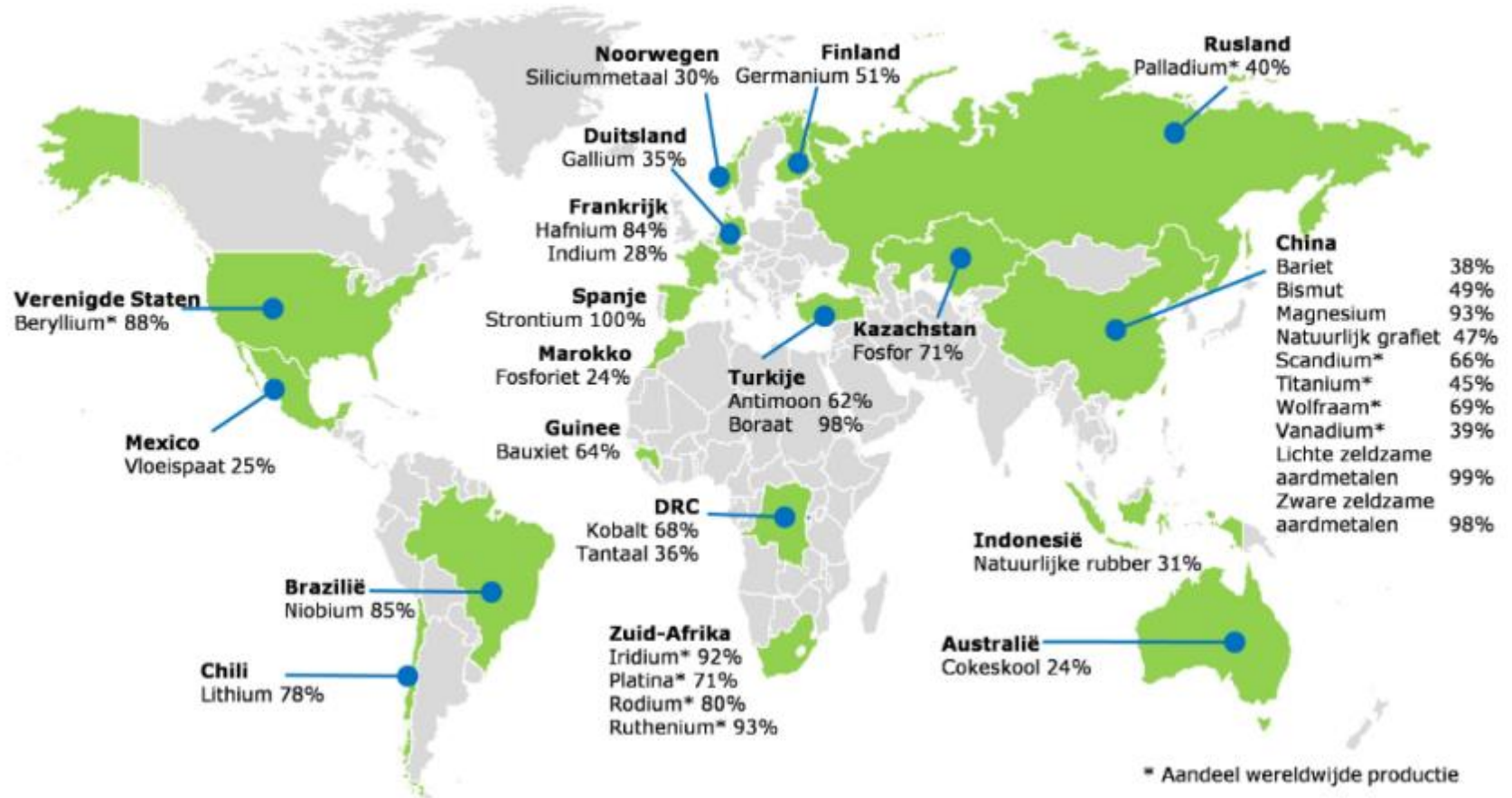
Bron: Global Witness, 2019

Energietransitie als uitdaging

- EU Green Deal: transitie naar hernieuwbaar, circulair en digitaal
- Specifieke grondstoffenstrategie, sept. 2020
- ‘Voorzieningszekerheid’ en ‘duurzaamheid’
- Inhoud:
 - Update lijst met kritieke grondstoffen
 - Plannen voor mijnbouw binnen EU
 - Toevoer garanderen uit ‘derde landen’ (handelsbeleid)

Kritieke grondstoffen

*“goed gediversifieerde en **onverstoorde toegang** tot wereldmarkten voor grondstoffen”*

- Doel: liberalisering grondstoffensector, focus op commerciële belangen EU
- Mensenrechten- en milieuclausules niet afdwingbaar
- Vrijhandelsakkoorden met o.a. Chili, Peru & Colombia, Mercosur

Grondstoffenbeleid dekoloniseren!

Oplossingen?

- Vermindering ontginning: naar een **economie van het genoeg** (mondiale rechtvaardigheid!)
 - Kringloop sluiten door **circulaire deeleconomie**
 - Terugdringen *absoluut* grondstoffenverbruik
- Beleidskader voor **ontginning met respect voor mensenrechten en milieu** wereldwijd
 - Beleidscoherentie
 - Bindende regels voor bedrijven (zorgplicht)
 - Inspraak van gemeenschappen

Hoop?

- Europese Green Deal: belangrijke stap
- Bottom-up initiatieven ('de 25%')
- Leren van (inheemse) gemeenschappen in Zuiden
- Solidariteit en samenwerking tussen bewegingen

Bedankt!

Wies Willems

wies.willems@broederlijkdelen.be